

Informatie kruidenrijke akkerranden

Landschapsfonds Enschede heeft ervaring met het inzaaien van eenjarige akkerranden bij grondeigenaren in gemeente Enschede. Sinds twee jaar leggen we ook meerjarige akkerranden aan, die laten we in het najaar inzaaien. De verschillen tussen eenjarige en meerjarige akkerranden worden in dit document verder toegelicht.

Inhoud

Informatie kruidenrijke akkerranden	1
1. Eenjarige akkerranden.....	1
2. Meerjarige akkerranden.....	2
Algemene voorwaarden voor eenjarige of meerjarige akkerranden:	4

1. Eenjarige akkerranden

- **Doelgroep:** Grondeigenaren die interesse hebben in Eenjarige akkerranden.
- **Wie:** Namens het Landschapsfonds Enschede organiseert STAWEL de uitvoering van het project en begeleid de contacten tussen de grondeigenaar en loonwerker.
- **Wat:** Het faciliteren van de inzaai en het leveren van zaaizaad voor eenjarige akkerrand in te zaaien het voorjaar.
- **Wanneer:** Inzaaien rond april/mei. Voor 1 april opgeven.

Waarom

Eenjarige akkerranden zijn een prachtig middel om de biodiversiteit te vergroten. Het zadenmengsel bestaat uit eenjarige kleurrijke kruiden en bloemen. De granen zorgen voor voedsel voor wilde dieren en de bloemen voor een kleurrijke levendige akkerrand die ook

verschillende insecten aantrekt. Eenjarige akkerranden zijn flexibel qua locatie en kunnen daarom mee rouleren in het bouwplan. Het zaaien in het voorjaar maakt het mogelijk om in de zomer te genieten van een verfraaide leefomgeving.

Aanleg

Grondeigenaren stellen een stuk grond beschikbaar op een zonnige locatie en zorgen voor een schoon en zaaiklaar zaaibed. Het Landschapsfonds bekostigt het zaaizaad en organiseert het collectieve inzaaien, uitgevoerd door een loonwerker.

Beheer

Eenjarige akkerranden vragen minder intensief beheer dan meerjarige varianten. Na de bloeiperiode is het voor het stimuleren van de biodiversiteit het beste om de akkerrand in de winter te laten staan. Veel wilde dieren profiteren van foerageer- en schuilgelegenheid. De akkerrand kan je dan in het voorjaar tegelijk met andere voorjaarswerkzaamheden meenemen in de grondbewerking.

U kunt elk jaar opnieuw beslissen of u de rand wilt vernieuwen of een andere invulling wilt geven aan uw grond.

Samenstelling eenjarige kruidenrijke akkerrandenmengsel:

- *Zomertarwe Bio*
- *Boekweit Bio*
- *zomergerst Bio*
- *Vlas*
- *Zomerhaver Bio*
- *Erwten Bio*
- *Korenbloem*
- *Bleke klaproos*
- *Phacelia Bio*
- *Bolderik*
- *Klaproos*
- *Gele ganzebloem*

2. Meerjarige akkerranden

- **Doelgroep:** Grondeigenaren die interesse hebben in Meerjarige akkerranden.
- **Wie:** Namens het Landschapsfonds Enschede organiseert STAWEL de uitvoering van het project en begeleidt de contacten tussen de grondeigenaar en loonwerker.
- **Wat:** Het faciliteren van de inzaai en het zaaizaad van meerjarige akkerrand in het najaar.
- **Wanneer:** Inzaaien tussen midden september en eind oktober. Voor 21 augustus opgeven.

- **Waarom**

We leggen meerjarige akkerranden aan om de biodiversiteit te stimuleren. De samenstelling van het mengsel bestaat uit inheemse nectar houdende soorten. De inheemse meerjarige bloemen dragen het meest bij aan de biodiversiteit, maar geven minder kleurrijke randen. Het voordeel van het zaaien in het najaar is dat de plantjes gekiemd de winter in gaan en vroeg in het voorjaar bloeien wanneer wild opzoek is naar

foerageer en schuilgelegenheid. Het najaar is ook van nature het moment dat bloemen zich uitzaaien. Een ander voordeel is dat we in het najaar minder last hebben van droogte en dat de onkruiddruk lager is dan in het voorjaar.

Aanleg

Grondeigenaren kunnen hun grond beschikbaar stellen voor de aanleg van meerjarige akkerranden. Voor de beste resultaten moet de grond op een zonnige plek liggen en een zo schoon mogelijk zaaibed hebben. De grondeigenaar is zelf verantwoordelijk om de rand zaaiklaar te maken. Het inzaaien wordt collectief verzorgd zodat de randen op een uniforme manier worden aangelegd. Het inzaaien van het meerjarige akkerrandenmengsel wordt dus door de loonwerker uitgevoerd op kosten van het Landschapsfonds.

Beheer

Het (door)ontwikkelen van vaste meerjarige bloemenranden vraagt om specifieke kennis over het beheer van de bloemrijke vegetatie. Je hoeft de rand niet ieder jaar opnieuw in te zaaien. De grootste uitdaging is om te zorgen dat de akkerrand niet gaat vergrassen, dit kun je voorkomen door één of meerdere keren te maaien en afvoeren van het maaisel. Als een akkerrand na een aantal jaar dreigt te vergrassen kan het nodig zijn een extra maaibeurt uit te voeren. Het moment waarop je maait hangt af van de ontwikkeling van je rand. Maai niet te kort, maar boven het groeipunt van de meeste kruiden. Ook kun je gefaseerd maaien, zodat alle beestjes wat in de akkerrand leven, tijd hebben om zich te verplaatsen.

Nadat jouw akkerrand in het najaar is ingezaaid, zullen de eerste kiemplanten na ongeveer 3 maanden zichtbaar zijn. Sommige bloemen zullen als kiemplantje overwinteren, anderen kiemen pas het voorjaar erop. Het eerste jaar zullen de gezaaide bloemen nog niet allemaal bloeien, maar mogelijk bloeien er wel bloemen die al in het grasland aanwezig waren. Sommige kruiden hebben zelfs meerdere jaren nodig om zich te ontwikkelen. Geduld is dus het sleutelwoord!

Het tweede jaar kun je de eerste gezaaide bloemen in bloei zien komen en de jaren erna zullen steeds nieuwe soorten in bloei komen. Je zult jouw akkerrand zien ontwikkelen door de jaren heen en een verschuiving in soorten zien. Bloemen die zich thuis voelen in jouw akkerrand laten zich jaar na een jaar zien, terwijl sommige soorten misschien nooit

ontkiemen, omdat de bodem simpelweg niet de juiste groeiomstandigheden biedt voor die soort. Misschien zie je sommige soorten de eerste jaren enthousiast bloeien en daarna langzaam verdwijnen uit je akkerrand. Dit kan er op wijzen dat deze soort toch niet helemaal thuishoort op die plek, maar het kan ook te maken hebben met het beheer dat je uitvoert.

Samenstelling meerjarig kruidenrijke akkerrandenmengsel:

Bestaande uit inheemse nectarhoudende planten.

- *Gewone rolklaver*
- *Rode klaver*
- *Witte klaver*
- *Margriet*
- *Smalle weegbree*
- *Luzerne*
- *Duizendblad*
- *Korenbloem*
- *Knoopkruid*
- *Wilde peen*
- *Blaasilene*
- *Klaproos*
- *Hopklaver*
- *Gele kamille*
- *Pastinaak*
- *Echt walstro*
- *Muskuskaasjeskruid*
- *Boerenwormkruid*
- *Echte kamille*
- *Gele ganzebloem*
- *Gewoon biggenkruid*

3. Algemene voorwaarden voor eenjarige of meerjarige akkerranden:

- Je hebt grond in eigendom/ langjarig gebruik
- De in te zaaien oppervlakte is minimaal 3 meter breed en maximaal 6 meter breed.
- De rand moet machinaal in te zaaien zijn, dus goed bereikbaar zijn.
- Alleen inzaaien op zonnige plekken, dus bijvoorbeeld niet in de schaduw van bos/houtwallen, ect.
- Wil je in aanmerking komen voor €0,15/m² opbrengstderving, stuur dan een screenshot van de akkerrand die via de Gecombineerde Opgave is ingevuld.

Interesse? Aanmelden via: <https://landschapsfondsenschede.nl/inschrijfformulier/>

Vragen? info@landschapsfondsenschede.nl